

TVRDOT VODY

Pod pojmem tvrdost vody obecně rozumíme koncentrace všech rozpuštěných vícemocných kationtů kovů alkalických zemin, v podstatě se jedná o sumu vápníku a hořčíku. Základní jednotkou tvrdosti vody je mmol/l (milimoly v litru).

Jak se projevuje tvrdá voda?

Mýdlo málo pění a snadno se oplachuje. Zanechává bělavé stopy v hrncích, na nádobí a na sanitárním vybavení (na vanách, umyvadlech). Způsobuje tvorbu vodního kamene v teplovodních trubkách, v ohřívačích vody, v kotlích a v domácích elektrospotřebičích. Na druhou stranu však chrání potrubí před korozi. Pokud voda nemá výše zmíněné účinky, jedná se o vodu měkkou.

TABULKA ROZDĚLENÍ VODY PODLE TVRDOSTI

Pitná voda	mmol/l	°dH	°F
velmi tvrdá	> 3,76	> 21,01	> 37,51
tvrdá	2,51 - 3,75	14,01 - 21	25,01 - 37,5
středně tvrdá	1,26 - 2,5	7,01 - 14	12,51 - 25
měkká	0,7 - 1,25	3,9 - 7	7 - 12,5
velmi měkká	< 0,5	< 2,8	< 5

1 mmol/l = 5,6 o N německých = 7,02 o anglické = 10 o francouzských = 100 o amerických

Přepočty tvrdosti vody

Základní jednotkou tvrdosti vody je mmol/l (milimoly v litru). Existuje však i několik dalších jednotek, od kterých se dnes již upouští: německé, francouzské, anglické stupně). Převody mezi jednotlivými jednotkami uvádí následující tabulka:

1 mmol/l = 5,6° dH	1° dH = 0,18 mmol/l
1 mmol/l = 10° dF	1° F = 0,1 mmol/l
1° dH = 1,7° F	1° F = 0,56° dH

1° dH = německý stupeň - 1° F = francouzský stupeň

V těchto jednotkách tvrdost obvykle uvádějí výrobci pracích prostředků.

Odborný posudek

Vápník a hořčík (celková tvrdost) - jde o prvky ve vodě žádoucí, mající mj. příznivý vliv na srdečně-cévní systém. Proto je stanovena doporučená hodnota 2-3,5 mmol/l dle Vyhlášky 252/2004 Sb. Podle vyhlášky je doporučená hodnota stanovena jako optimální (ne maximální) koncentrace z hlediska zdravotního, nikoliv technického. Pro hořčík minimálně 10 mg/l a pro vápník minimálně 30 mg/l. Vysoká tvrdost může způsobit technické obtíže (snižování životnosti potrubí, bojlerů). Voda špatně rozpouští mýdlo. Při vyšším obsahu hydrogenuhličitanů (přechodná tvrdost), dojde při zahřívání ke vzniku uhličitanu vápenatého - jeho vysrážení ve formě vodního kamene na stěnách varných nádob, trubek aj. Tvoří také nevzhledné skvrny na povrchu kávy nebo čaje. Ze zdravotního hlediska není tento jev nebezpečný.

Optimální tvrdost pitné vody ze zdravotního hlediska

Pro tvrdost vody legislativa neuvádí závazný limit, pouze doporučenou hodnotu 2,0-3,5 mmol/l. Znamená to že překročení těchto hodnot nezpůsobuje žádné riziko pro zákazníka. Ze zdravotního hlediska dáváme přednost spíše vodě tvrdší. Vápník, který tvoří hlavní složku tvrdosti, nemá v žádném případě negativní vliv na naše zdraví. Naopak, pro zdravý růst nebo k ochraně před odvápněním, se doporučuje pít vodu s obsahem minerálních solí, jako jsou vápník nebo hořčík. Voda z vodovodu je tedy nejjednodušším každodenním zdrojem vápníku pro náš organismus. Neexistuje žádný určitý důkaz, že by zvýšená tvrdost u pitné vody byla příčinou nepříznivých zdravotních účinků na člověka.

Senzorické vlastnosti tvrdší vody

Vyšší tvrdost může zhoršovat senzorické vlastnosti pitné vody např. tvorba povlaku na hladině kávy nebo čaje. Jednoduchým návodem, jak předejít tvorbě nežádoucího povlaku na hladině čaje u tvrdé vody, je mírné okyselení vody - buď několika kapkami citrónu nebo chuťově neutrální kyselinou askorbovou (vitamin C) či kyselinou citrónovou (1 špetka na 1 litr vody), které lze běžně zakoupit v lékárně.

Doporučení pro domácnosti

Pokud je Vaše voda velmi tvrdá, je možné se řídit následujícími doporučeními:

- *Ohřívače vody nebo kotle*
Omezte teplotu vody na 60 °C. Při vyšších teplotách se vodní kámen usazuje mnohem rychleji.
- *Domácí spotřebiče (myčky nádobí, rychlovarné konvice)*
Řiďte se pokyny výrobce spotřebiče. Abyste zabránili příliš rychlému usazování vodního kamene, můžete používat přípravky proti tvorbě vodního kamene.

Vhodnost pitné vody pro kojení.

Každá dětská poradna provádí osvětu k používání vody pro kojení. Pitná voda obsahuje více dusičnanů, než je limit pro kojení, ale pro dospělé je naprosto v pořádku a splňuje limity vyhlášky Ministerstva zdravotnictví. Pro kojení je doporučeno používat vodu označenou jako kojeneckou nebo vodu z kohoutku naředit kojeneckou vodou v poměru, který doporučí lékař. V ostatních parametrech pitná voda z kohoutku vyhovuje i pro kojení

